

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: طب سنتی ایرانی

عنوان درس: قرائت، تفسیر و تصحیح متون فارسی پزشکی

کد درس: ۳۰۹۰۰۴

نوع و تعداد واحد^۱: ۳ (۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی) - ۱۷ ساعت نظری - ۶۸ ساعت عملی

نام مسؤول درس: دکتر میثم شیرزاد

مدرس/ مدرسان: دکتر میثم شیرزاد - دکتر فاطمه نجات بخش - دکتر ملیحه تهرانی - دکتر علیرضا عباسیان - دکتر آزاده

زارعی - دکتر حسین رضایی زاده - دکتر ابراهیم خادم - دکتر مهدی علیزاده

پیش نیاز/ هم زمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: طب سنتی ایرانی - دکترای تخصصی (Ph.D)

کلاس شماره ۱ طبقه اول

روز و ساعت: سه شنبه ها ۱۲-۸

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: طب سنتی ایرانی

محل کار: دانشکده طب ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۰۹۱۲۳۱۷۱۴۸۱

نشانی پست الکترونیک: shirzad@tums.ac.ir - shirzadmd@gmail.com

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری - عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

۱- بخش نظری:

- آموزش اصطلاحات طبی موجود در متون منتخب و تفسیر آنها
- آموزش نحوه تصحیح و بازنویسی متون پزشکی
- آموزش قرائت متون منتخب طبی فارسی مربوط به قرون و مناطق مختلف از کتب ذخیره خوارزمشاهی، الاغراض الطبییه، خلاصه التجارب، تحفه حکیم مؤمن، مخزن الادویه، الابنیه عن حقائق الادویه، طب یوسفی، میزان الطب، مطلب السؤال تنکابنی، اکسیر اعظم، مجربات اکبری، قرابادین قادری، مفرح القلوب، هدایه المتعلمین، رگ شناسی بوعلی، تقویم الصحة، رساله براء الساعه، تسهیل العلاج، قرابادین صالحی، تنسوخ نامه، اختیارات بدیعی، خفی علائی، کفایه منصوری، دفع مضار الکلیه، الفاظ الادویه، قرابادین ذکایی، حفظ الصحة ناصری، مجربات اکبری، تشریح منصوری، طب یوسفی، خلاصه الحکمه، معالجات عقلی، خزائن الملوک، فوائد الطفیه، طب اکبری، حفظ صحت ناصرالحکماء، لب العلاج، تحفه خانی، میزان الادویه، قرابادین قادری، قرابادین اعظم، قرابادین شفایی، رساله افیونیه، مقامع الرشیق لمنکری طب العتیق، مخزن الادویه، تفریح القلوب، رساله غیاثیه

۲- بخش عملی:

- تمرین قرائت بخش‌های مختلف از کتب طبی
- مراجعه به کتابخانه‌های تخصصی متون خطی و طی مراحل زیر:
  - ۱- تهیه فایل الکترونیک نسخ مختلف از کتاب مورد نظر
  - ۲- تهیه و ارایه پرینت از صفحات شناسنامه و آغاز و انجام کتاب
  - ۳- تصحیح و بازنویسی از میان نسخ موجود

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

فراهم کردن زمینه استفاده آسان از متون طبی قدیم با کسب مهارت در خواندن متن، تفسیر عبارات و آشنایی گسترده با کلمات و اصطلاحات متداول و نیز یافتن توانایی مقابله متون قدیمی و تصحیح آنها

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

الف - حیطه دانشی:

- ۱- آشنایی با شیوه نگارش و خط متون مختلف فارسی قرون مختلف طبی از قرن ۴ تا ۱۴
- ۲- فراگیری اصطلاحات شایع و مهم طبی در حوزه مبانی طب، مفردات و معالجات
- ۳- آشنایی با روش تصحیح متون طبی

ب - حیطه مهارتی:

- ۱- تقویت مهارت دانشجو در استنباط محتوا از متون کهن پارسی
- ۲- به دست آوردن مهارت نسخه خوانی و تطبیق نسخ گوناگون از یک کتاب
- ۳- کسب مهارت تصحیح متون پارسی به شیوه کلاسیک

ج - حیطه نگرشی (عاطفی):

- ۱- کسب دیدگاه دقیق متون پژوهشی و درک اهمیت توجه به اصالت و درستی نسخ
- ۲- ایجاد نگاه نقادانه در مطالعه متون تصحیح شده
- ۳- کسب انگیزه کافی در مراجعه به متون دست اول و عدم بسنده به تصحیحات گوناگون با درستی و کیفیت متفاوت

رویکرد آموزشی:

مجازی ^۲	✓ حضوری	✓ ترکیبی ^۳

روش‌های یاددهی - یادگیری زیر به عنوان نمونه معرفی شده‌اند:

- ☐ کلاس وارونه
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- ☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی (اسلایدهای صوت دار و بارگذاری در نوید و برگزاری کلاس حضوری جهت رفع اشکال)
- ✓ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ✓ یادگیری اکتشافی هدایت شده
- ✓ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- ☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

تقویم آموزشی:

ردیف	تاریخ	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱	۱۴۰۳/۱۱/۳۰	بیان اهداف و روش کار - خلاصه الحکمه (۱) - ابنیه (۱)	کلاس حضوری	فعالیت کارگاهی به صورت فراگیری واژگان و عبارات دشوار - تمرین متن خوانی و متن پژوهشی و استخراج محتوا از متون کهن پارسی	دکتر شیرزاد
۲	۱۴۰۳/۱۲/۰۷	میزان الطب - مفرح القلوب قرابادین قادری - مجربات اکبری	کلاس حضوری		دکتر تبرایی
۳	۱۴۰۳/۱۲/۱۴	خلاصه التجارب - معالجات عقیلی خزائن الملوک	کلاس حضوری		دکتر خادم
۴	۱۴۰۳/۱۲/۲۱	تحفه المؤمنین فوائد الطفیه - طب اکبری حفظ صحت	کلاس حضوری		دکتر زارعی
۵	۱۴۰۴/۰۱/۱۹	تشریح منصوری - طب یوسفی خلاصه الحکمه (۲)	کلاس حضوری		دکتر تبرایی
۶	۱۴۰۴/۰۱/۲۶	اغراض الطبییه - قرابادین ذکایی حفظ الصحه ناصری - مجربات اکبری	کلاس حضوری		دکتر رضایی زاده
۷	۱۴۰۴/۰۲/۰۲	خفی علائی - تنسوخ نامه اختیارات بدیعی (۱) - قرابادین صالحی	کلاس حضوری		دکتر شیرزاد
۸	۱۴۰۴/۰۲/۰۹	رساله دلائل النبض شرح رساله حفظ الصحه پورسینا - قرابادین اعظم	کلاس حضوری		دکتر علیزاده
۹	۱۴۰۴/۰۲/۱۶	ذخیره خوارزمشاهی (۱) اکسیر اعظم	کلاس حضوری		دکتر نجات بخش
۱۰	۱۴۰۴/۰۲/۲۳	تحفه خانی - اختیارات بدیعی (۲) میزان الأدویه - قرابادین قادری	کلاس حضوری		دکتر تبرایی
۱۱	۱۴۰۴/۰۲/۳۰	لب العلاج - ذخیره خوارزمشاهی (۲)	کلاس حضوری		دکتر نجات بخش
۱۲	۱۴۰۴/۰۳/۰۶	کفایه منصوری - دفع مضار الکلیه - الفاظ الأدویه	کلاس حضوری		دکتر عباسیان

دکتر علیزاده		کلاس حضوری	ابنیه (۲) - رگ شناسی بوعلی تقویم الصحة رساله براء الساعه - تسهیل العلاج	۱۴۰۴/۰۳/۱۳	۱۳
دکتر رضایی زاده		کلاس حضوری	مقامع الرشیق لمنکری طب العتیق مخزن الادویه	۱۴۰۴/۰۳/۲۰	۱۴
دکتر شیرزاد		کلاس حضوری	تفریح القلوب - رساله غیائیه	۱۴۰۴/۰۳/۲۷	۱۵

وظایف و انتظارات از دانشجو:

حضور منظم در کلاس درس، مشارکت فعال در تمرین کلاسی، انجام تکالیف و تمرینات در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده، مشارکت در پرسش و پاسخ‌های کلاسی

روش ارزیابی دانشجو:

- ارزشیابی دانشجو شامل ارزشیابی تکوینی و ارزشیابی تراکمی یا پایانی است.

ارزشیابی تکوینی: ارزشیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با فعالیت‌های فردی و گروهی در کلاس (۲ نمره)، حضور منظم در کلاس (۲ نمره)، کار عملی، تهیه نسخه خطی مناسب و تصحیح آن (۴ نمره)
ارزشیابی تراکمی یا پایانی: ارزشیابی دانشجو در پایان دوره شامل آزمون کتبی چهارگزینه‌ای یا تشریحی یا مختلط (۱۲ نمره)

سایر تذکرهای مهم: حد نصاب قبولی فراگیران در این درس نمره ۱۴ می‌باشد.

منابع:

- ناصری، محسن، درس‌نامه متون پارسی طب سنتی ایران، تهران: انتشارات طب سنتی ایران، ۱۳۹۴
- منابع متعدد شامل نسخ خطی، چاپ سنگی یا تصحیح شده که در قالب فایل الکترونیک جهت مطالعه در کلاس در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد.

چک لیست ارزیابی طرح دوره					
گروه	رشته مقطع	نام درس	آیتم	معیارهای ارزیابی	چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها
					قابل قبول نیازمند اصلاح توضیحات در

نیازمند اصلاح	خصوص موارد						
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسئول درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و هم زمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسئول درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسئول درس			
			بخش های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده اند.	اهداف کلی/محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده اند	اهداف اختصاصی/زیرمحورهای هر توانمندی			
			روش های یاددهی و یادگیری درج شده اند	روش های یاددهی - یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وبسایت های مرتبط، معرفی شده اند	منابع			